

SUROWCE WŁÓKIENNICZE	NORMA BRANŻOWA	BN-74 <hr/> 7519-04
	Metody badań surowców włókienniczych Kokony jedwabnika morwowego Określanie cech morfologicznych	
		Grupa katalogowa XV 69

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest określenie cech morfologicznych kokonów jedwabnika morwowego.

1.2. Określenia

1.2.1. Barwa kokonu — cecha zależna od obecności barwnych pigmentów w serycynie włókna jedwabnego. Barwa kokonu jest zwykle biała lub żółta, wyjątkowo występuje barwa zielonkawa lub jasnoróżowa. Wśród kokonów białych występują różne odcienie bieli.

1.2.2. Kształt kokonu — forma geometryczna kokonu zależna od rasy lub mieszańca jedwabnika oraz warunków środowiskowych wychowu jedwabnika. Rozróżnia się następujące kształty kokonów: kulisty, owalny, cylindryczny, z przewężeniem, spiczasty, niekształtny (asymetryczny) (zał. 1). Kokony niekształtne — wg PN-59/P-80250.

1.2.3. Długość kokonu — największy wymiar kokonu w osi podłużnej.

1.2.4. Szerokość kokonu — największy wymiar kokonu w osi poprzecznej.

1.2.5. Przewężenie kokonu — najmniejszy wymiar kokonu w osi poprzecznej między dwoma wypukłościami.

1.2.6. Ziarnistość kokonów — nierówności na powierzchni oprzędu spowodowane zgrupowaniem pęczków włókna. Cecha zależna od rasy lub mieszańca jedwabnika. Rozróżnia się następujące rodzaje ziarnistości: gruba, średnia, drobna (zał. 2).

1.2.7. Wady i błędy kokonów — wg PN-59/P-80250.

2. WYZNACZANIE

2.1. Przyrządy

a) Stół o powierzchni czarnej, matowej, umieszczony w pomieszczeniu dobrze oświetlonym naturalnym świat-

łem dziennym od strony północnej lub światłem sztucznym zastępującym naturalne światło dzienne.

b) Suwmiarka z noniuszem o dokładności 0,1 mm.

2.2. Pobieranie i przygotowanie próbki. Z partii kokonów przeznaczonych do badania pobrać losowo na ślepo 100 sztuk. Kokony rozłożyć na stole pojedynczą warstwą.

2.3. Określenie barwy kokonów oraz jej jednorodności. Próbkę kokonów pobranych do badania wg 2.2 podzielić na grupy w zależności od barwy kokonów zgodnie z 1.2.1 i podać słowne określenie barwy najliczniejszej grupy kokonów oraz barw pozostałych grup kokonów. Liczba kokonów najliczniejszej grupy stanowi procentowy wskaźnik jednorodności barwy.

2.4. Określenie kształtu kokonów oraz jego jednorodności. Próbkę kokonów pobranych do badania wg 2.2 podzielić na grupy w zależności od kształtu kokonów zgodnie z 1.2.2 i podać słowne określenie kształtu najliczniejszej grupy kokonów oraz kształtów pozostałych grup kokonów. Liczba kokonów najliczniejszej grupy stanowi procentowy wskaźnik jednorodności kształtu.

2.5. Wyznaczanie długości i szerokości kokonu. Wykonać pomiary długości i szerokości wszystkich kokonów pobranych do badania wg 2.2, posługując się suwmiarką z noniuszem w taki sposób, aby mierząc nie uginać oprzędu szczękami suwmiarki, między którymi kokon można przesuwając swobodnie. Pomiary wykonać z dokładnością do 0,1 mm. Wyniki pomiaru długości i szerokości dla każdego kokonu — zanotować.

2.6. Obliczanie średniej długości i szerokości kokonów. Na podstawie pomiarów długości i szerokości wszystkich badanych kokonów w liczbie 100 sztuk, wykonanych zgodnie z 2.5, obliczyć średnie arytmetyczne (\bar{x}) oddzielnie dla długości i oddzielnie dla szerokości kokonów wg wzoru

Instytut Krajowych Włókien Naturalnych

Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Krajowych Włókien Naturalnych dnia 26 marca 1974 r. jako norma obowiązująca w zakresie czynności określonych normą od dnia 1 stycznia 1975 r. (Dz. Norm. i Miar nr 20/1974 poz. 65)

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{100} X_i}{n}$$

w którym:

X_i — wynik pomiaru, mm,

n — liczba pomiarów.

Wynik podać z dokładnością do 0,1 mm.

2.7. Określenie ziarnistości kokonów oraz jej jednorodności. Próbkę kokonów pobranych do badania wg 2.2 podzielić na grupy w zależności od rodzaju ziarnistości zgodnie z 1.2.6 i podać słowne określenie rodzaju ziarnistości najliczniejszej grupy kokonów oraz rodzajów ziarnistości pozostałych grup kokonów. Liczba kokonów najliczniejszej grupy stanowi procentowy wskaźnik jednorodności ziarnistości.

2.8. Określenie wad i błędów kokonów. Próbkę kokonów pobranych do badania wg 2.2 podzielić na grupy w zależności od wad i błędów zgodnie z PN-59/P-80250, a następnie wydzielić kokony nierozwijalne zgodnie z BN-69/7510-01.

Procentowy wskaźnik występowania wad i błędów uniemożliwiających rozwinięcie oprzędu (W) obliczyć jako stosunek kokonów nierozwijalnych do ogólnej liczby kokonów w próbce wg wzoru

$$W = \frac{K_n}{n} 100$$

w którym:

K_n — liczba kokonów nierozwijalnych w próbce,

n — liczba kokonów ogółem w próbce.

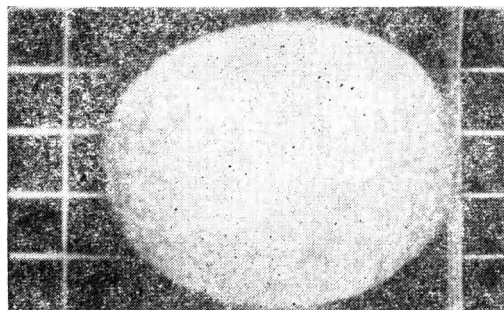
Wynik podać z dokładnością do 0,1%.

K O N I E C

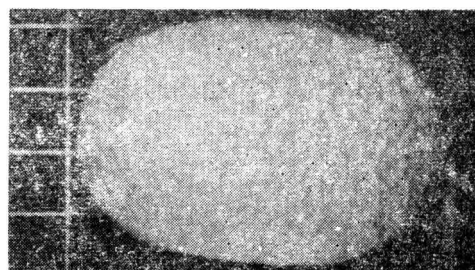
Załączniki 2

Informacje dodatkowe

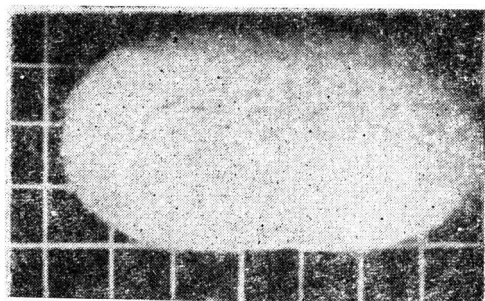
KSZTAŁTY KOKONÓW

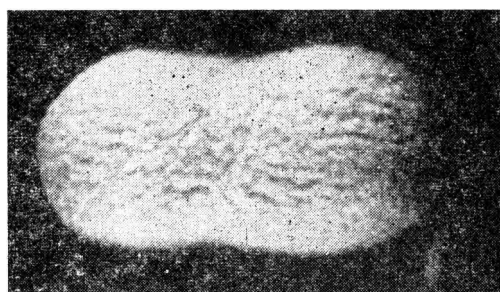
Rys. Z1-1. Kokon kulisty

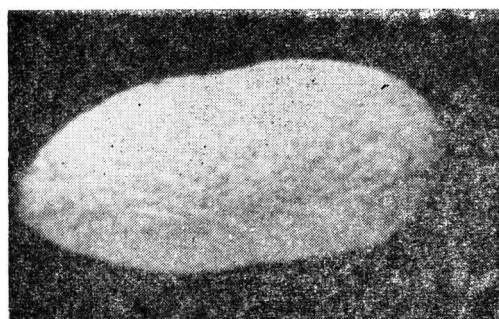
Rys. Z1-2. Kokon owalny

Rys. Z1-3. Kokon cylindryczny

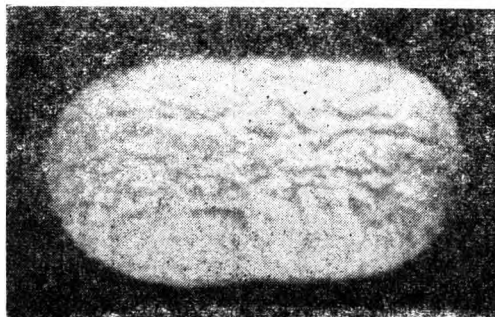

Rys. Z1-4. Kokon z przewężeniem

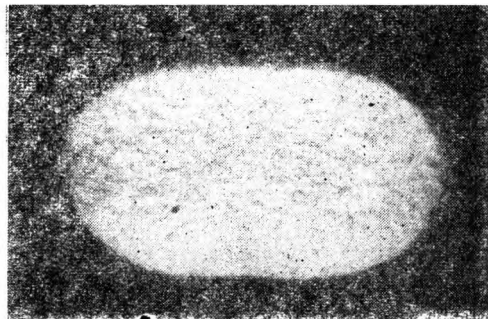

Rys. Z1-5. Kokon spiczasty

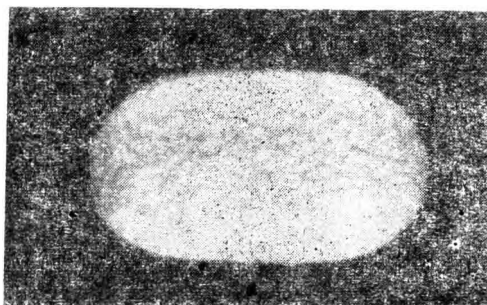
ZIARNISTOŚĆ KOKONÓW

Rys. Z2-1. Ziarnistość gruba

Rys. Z2-2. Ziarnistość średnia

Rys. Z2-3. Ziarnistość drobna

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Ośrodek Normalizacji Instytutu Krajowych Włókien Naturalnych, Poznań.

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-54/P-04750, PN-54/P-04751, PN-54/P-04752, PN-54/P-04753 i PN-54/P-04757

a) uaktualniono nazewnictwo, określenia i układ treści normy zgodnie z najnowszymi wytycznymi,

b) ujęto łącznie, skrócono i ujednolicono przepisy,

c) uaktualniono metody określania cech morfologicznych kokonów.

Dotychczas obowiązujące PN-54/P-04750, PN-54/P-04751, PN-54/P-04752, PN-54/P-04753 i PN-54/P-04757 zostają unieważnione z dniem 1 stycznia 1975 r.

3. Normy związane

PN-59/P-80250 Kokony przemysłowe jedwabnika morwowego. Wady i błędy

BN-69/7510-01 Kokony jedwabnika morwowego. Klasyfikacja

4. Normy zagraniczne i zalecenia międzynarodowe — brak.

5. Autorzy projektu normy — dr Jerzy Kremky, dr inż. Maria Szuba, inż. Zofia Żuławska, mgr Barbara Jarzyńska — Instytut Krajowych Włókien Naturalnych — Poznań.

17. **BN-74/7519-04 Metody badań surowców włókienniczych. Kokony jedwabnika mor-
wowego. Określenia cech morfologicznych**
1568

zmiana 1
90.09.14

W punktach **1.2.7** i **2.8** oraz w INFORMACJACH DODATKOWYCH p. **3**,
zamiast: PN-59/P-80250 powinno być: BN-75/7514-02.

(Biuletyn PKNMiJ nr 1/91 poz. 6)